

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 20, 2018

Nummer 20, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3293](#) 19-09-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3289](#) 11-09-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3292](#) 03-07-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3294](#) 03-07-2018

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2018:3899](#) 12-09-2018

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:7250](#) 05-09-2018

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:7592](#) 05-09-2018

RECHTSPRAAK

Indicatie voor intramurale zorg staat aan mantelzorgcompliment in de weg, ook al is de zorg thuis verleend. Geen partnervrijstelling voor de erfbelasting.

Moeder overlijdt in 2013. Zij en kind X stonden bij moeders overlijden op hetzelfde adres ingeschreven. X verleent moeder tot haar overlijden thuis intensieve zorg. Moeder heeft een indicatie voor – niet-extramurale maar – intramurale zorg, zodat X geen mantelzorgcompliment kan ontvangen. X is moeders enig erfgenaam.

X's beroep op de partnervrijstelling voor de erfbelasting (art. 32 lid 1 onder 4 onder a SW 1956) wordt afgewezen. Bij gebreke van het mantelzorgcompliment in 2012, is X geen partner in de zin van artikel 1a lid 1 onder d SW 1956. Dat X de zorg thuis heeft verleend, doet hier niet aan af. De wettekst en wetsgeschiedenis kunnen niet tot een ander oordeel leiden. Het hof wijst X's beroep op het gelijkheidsbeginsel en artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM ook af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 19-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3293

Zaaknummer: 17/209

Rechters: B.F.A. van Huijgevoort, A.J. Kromhout en R.C.H.M. Lips

Wetsartikelen: 1a SW 1956, 32 SW 1956 en 1 EP EVRM

RECHTSPRAAK

Geschil over eigendom Thorarol. Niet het Joodse, maar het Nederlandse erfrecht is beslissend.

In 1858 heeft de overgrootvader van X een Thorarol in bruikleen gegeven aan een synagoge. X zegt de bruikleenovereenkomst op en vordert afgifte van de Thorarol ten behoeve van zichzelf. Volgens X heeft haar moeder volgens Joods erfrecht (Halakha) de rol exclusief geërfd en heeft haar moeder de rol vervolgens aan X geschonken.

De rechtbank wijst het gevorderde af, omdat X niet als enige rechthebbende op de Thorarol kan worden aangemerkt. X beroept zich volgens de rechtbank ten onrechte op het Joodse erfrecht. Grootvaders nalatenschap, die in 1884 in Nederland is opengevallen, is bij gebreke van een testament vererfd volgens het Nederlandse ab intestaat erfrecht. Dit betekent dat X's moeder niet exclusief eigenaar is geweest.

Mogelijk kan X rechtsvorderingen instellen ten behoeve van de gemeenschap waartoe de Thorarol behoort (art. 3:172 BW), maar X heeft dat niet gedaan.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 12-09-2018

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2018:3899

Zaaknummer: C/05/321761 / HZ ZA 17-304

Rechters: K.A.M. Lasten

Wetsartikelen: 3:172 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Hof laat notaris toe in bewijs dat hij MMSE-test bij testatrice heeft afgenomen ter beoordeling van haar wilsbekwaamheid.

Vier van de zes kinderen van moeder (88 jaar) klagen dat de notaris onzorgvuldig is geweest bij het opstellen van haar testament en een algehele volmacht. De notaris zag geen reden om het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid van de KNB toe te passen. Hij beweert – volgens eigen protocol bij cliënten op leeftijd – de Mini-Mental State Examination-test (MMSE-test) te hebben afgenomen en dat de uitslag geen twijfel gaf over de wilsbekwaamheid van moeder.

Het hof laat in deze tussenbeslissing de notaris toe in het bewijs van zijn stelling dat hij de MMSE-test heeft afgenomen en dat moeder daar positief op reageerde, zodat hij mede gelet daarop niet behoefde te twijfelen aan haar wilsbekwaamheid.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 11-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3289

Zaaknummer: 200.229.777/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, A.R. Sturhoofd en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Schenking ongeldig door ontbreken medewerking toeziend voogd.

Toen moeder in 1992 overleed, waren X en zijn zuster Y minderjarig. Hun vader is daarna hertrouwd met Z. Tijdens de afwikkeling van moeders nalatenschap werd Y terminaal ziek. Dit gaf aanleiding om in 1994 de nalatenschap van moeder zodanig notarieel te verdelen dat Y een renteloze overbedelingsvordering kreeg op broer X, opeisbaar bij het overlijden van vader. In een onderhandse akte heeft Y de vordering vervolgens geschonken aan vader, broer X, stiefmoeder Z en de zoon van Z. Y is in 1995 overleden.

Als vader in 2015 overlijdt, vorderen Z en haar zoon van X betaling van de gehele vordering. X toont echter aan dat in 1994 zijn toeziende voogd niet de vereiste medewerking heeft gegeven aan de onderhandse schenking, zodat deze niet rechtsgeldig tot stand is gekomen. De rechterlijke toestemming voor de afwikkeling van de nalatenschap van Y heelt dit gebrek niet. De rechter gaf destijds toestemming in de veronderstelling dat tussen alle partijen overeenstemming bestond. X betwist overigens alleen de geldigheid van de onderhandse schenking, niet ook de geldigheid van de notariële verdeling.

Z meent ten onrechte dat zij – nu de schenking ongeldig is – als executeur van vader het beheer heeft over de vordering. De vordering van Y is volgens het ab intestaat erfrecht – door oneigenlijke kloving, art. 4:904 oud BW – vererfd naar meerdere erfgenamen en niet alleen naar vader. Z neemt als executeur namens de erven van vader slechts als een van de deelgenoten deel in de afwikkeling van de nalatenschap van Y.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-09-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:7250

Zaaknummer: 5570066

Rechters: S.N. Schipper

Wetsartikelen: 4:904 oud BW

RECHTSPRAAK

Vereffenaar krijgt geen aanwijzing van kantonrechter over inroepen actio pauliana, omdat dit tot de gebruikelijke taak van de vereffenaar behoort.

De benoemde vereffenaar vraagt de kantonrechter om een aanwijzing (art. 4:210 BW) of de vereffenaar de actio pauliana al dan niet rechtmatig heeft ingeroepen, waardoor de uitdelingslijst als correct kan worden ingediend. De kantonrechter wijst het verzoek af.

Artikel 4:210 BW geeft de kantonrechter instrumenten voor zijn toezichthoudende functie bij de vereffening van nalatenschappen. De kantonrechter is er niet om voorlichting in het algemeen te geven of in specifieke situaties de vereffenaar te adviseren. Dit betekent ook dat de vereffenaar niet al zijn voorgenomen handelingen ter goedkeuring aan de kantonrechter hoeft voor te leggen.

De voorgelegde vraag leent zich niet voor het geven van een aanwijzing in de zin van artikel 4:210 BW, nu het de toezichthoudende taak van de kantonrechter te buiten gaat en het al dan niet inroepen van de actio pauliana tot de gebruikelijke taken of werkzaamheden van een vereffenaar in het kader van de vereffening van de nalatenschap behoort.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 05-09-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:7592

Zaaknummer: 7125552

Rechters: H.M. van de Ven

Wetsartikelen: 4:210 BW

RECHTSPRAAK

Vastgoedlichaam en BOF. Verwijzingshof acht projectontwikkeling in dit geval geen onderneming.

In 2011 hebben X1 en X2 van vader aandelen in een bv geërfd. Zij doen beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF, art. 35b e.v. SW 1956). De bv verricht zowel beleggingsactiviteiten (verhuur) als ontwikkelingsactiviteiten.

Hof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2016:2167) vond de omvang van de ontwikkelingsactiviteiten ten opzichte van de verhuuractiviteiten te beperkt om hieraan betekenis toe te kennen in die zin dat op basis van projectontwikkeling de vennootschap (ten dele) een onderneming drijft in de zin van artikel 35c SW 1956.

Volgens de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2017:396) is Hof Den Haag weliswaar uitgegaan van een juiste vooropstelling omtrent het begrip onderneming, maar treft het cassatiemiddel toch doel. Het hof is er ten onrechte van uitgegaan dat de relatieve omvang van de ontwikkelingsactiviteiten beslissend is voor de vraag of de bv met de ontwikkelingsactiviteiten een materiële onderneming drijft. Beslissend is echter of de ontwikkelingsactiviteiten op zichzelf gezien kunnen worden aangemerkt als een onderneming in materiële zin.

Na verwijzing oordeelt thans Hof Amsterdam dat de ontwikkelingsactiviteiten in casu niet als onderneming kunnen worden aangemerkt. Het hof kijkt hierbij, conform artikel 35d lid 1 SW 1956, slechts naar de ontwikkelactiviteiten in het jaar voorafgaand aan het overlijden. Het betreft de aankoop van grond, met de bedoeling daarop een bedrijfsverzamelgebouw te stichten, hetgeen paste in het bestaande bestemmingsplan. De bv heeft de ruwbouw zelf ontwikkeld. Volgens het hof bracht dit in casu geen arbeid mee die normaal vermogensbeheer te boven gaat.

Zelfs als wel sprake zou zijn van een onderneming, dan nog zou het standpunt van de inspecteur juist zijn. Deze stelt volgens het hof terecht dat het ondernemingsvermogen nihil waard is door de toerekening van – met de ontwikkeling causaal verband houdende – schulden van de bv bij vaders overlijden. De kinderen verdedigen tevergeefs een pro rata benadering, in die zin dat het totale bedrag van de schulden naar evenredigheid moet worden

toegerekend aan alle activa van de bv.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3294

Zaaknummer: 17/00327 ev

Rechters: A.J. Kromhout, R.C.H.M. Lips en W.E.M. van Nispen tot Sevenaer

Wetsartikelen: 35b SW 1956, 35c SW 1956 en 35d SW 1956

RECHTSPRAAK

Schenkbelasting. Jubelvrijstelling kan niet toegekend worden voor 2013 en 2014.

X ontvangt in december 2013 van zijn buurvrouw een schenking van 60.000 euro en lost daarmee zijn hypotheekschuld af (jubelschenking). Zijn beroep op de tijdelijk verhoogde vrijstelling (tvv, jubelvrijstelling) van artikel 33a SW 1956 wordt gehonoreerd. In 2014 ontvangt X van zijn buurvrouw wederom een schenking. Met deze 40.000 lost hij nogmaals af op zijn hypotheekschuld. Zijn beroep op de tvv wordt dit keer afgewezen.

X beroept zich voor de schenking in 2014 op het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 16 september 2014 (BLKB2013/1699M) en op de parlementaire geschiedenis van artikel 33a SW 1956. Hieruit zou volgen dat de tvv geldt voor een schenking tussen 1 oktober 2013 en 1 januari 2015.

Het hof wijst deze lezing van X af. Het besluit is op 1 januari 2014 vervallen en artikel 33a lid 1 SW 1956 bepaalt dat de vrijstelling voor één kalenderjaar wordt verhoogd. Uit de parlementaire geschiedenis volgt niet iets anders.

Ook wijst het hof X's beroep op het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel af, alleen al omdat geen sprake is van handelen of nalaten van de inspecteur. Ook wijst X tevergeefs op het gelijkheidsbeginsel. Het feit dat zijn hypotheekverstrekker – anders dan andere – slechts een boetevrije aflossing tot 60.000 euro per jaar toeliet, staat los van de tvv.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3292

Zaaknummer: 17/00259

Rechters: B.F.A. van Huijgevoort, A.J. Kromhout en R.C.H.M. Lips

Wetsartikelen: 33a SW 1956